

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

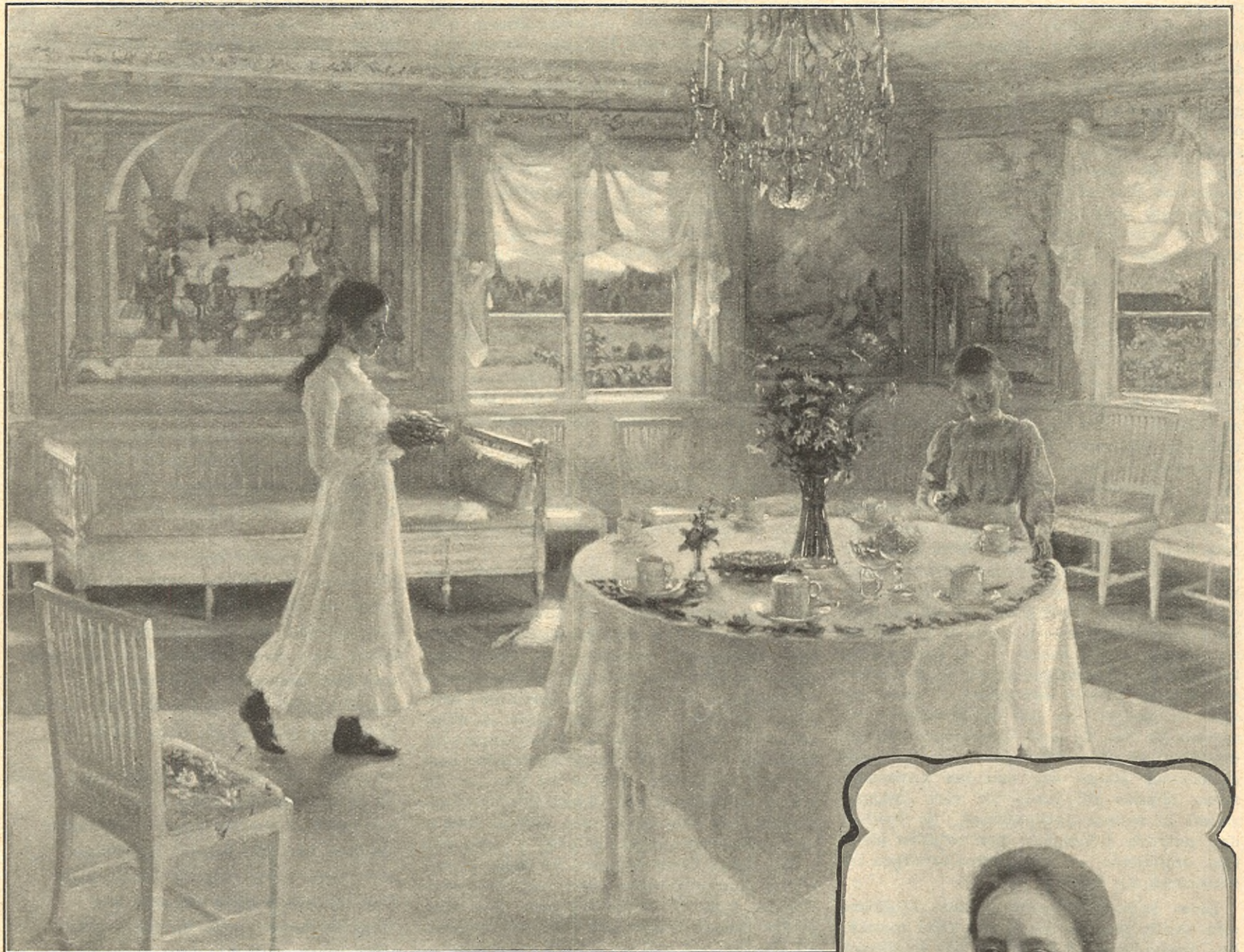
ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRAN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET.

LÖRDAGEN DEN 18 APRIL 1903.

N:R 16 (851).

FRÅN SVENSKA KONSTNÄREKNAS FÖRENINGIS UTSTÄLLNING: »NAMNSDAGEN». TAFLA I OLJA AF FANNY BRATE. FÖRESLAGEN TILL INKÖP FÖR NATIONALMUSEUM.

»SALONGEN».

LIKSOM PARIS har också Stockholm numera sin »salong», sin vårligen återkommande stora konstutställning. Den har sin *jour de vernissage*, då allt hvad hufvudstaden äger af konstnärligt intresserade kretsar, innan utställningsportarna slås upp för den stora allmänheten, möter till den första granskningens elddop. Den har sin »vernissagemiddag», ett motstycke till de ryktbara konstnärfrukostarna hos Ledoyen i Champs Elysées, dit de utvalde samlas till en förtrolig kärleksmåltid efter öppningsdagens vedermödor. Ja, vi äro till och med vordne så pari-

siska, att vi gemenligen pläga ha två salonger: Konstnärsförbundets och Svenska konstnärernas förenings. Som bekant har dock den förstnämnda för året blifvit förlagd till Uppsala, och när därför vi stockholmare nu tala om »salongen», behöfva vi ej befara någon tvetydighet.

Där rådde också ett gladt och brokigt lif vid middagstiden i Akademiens rymliga expositionslokaler, då Svenska konstnärernas förening för några dagar sedan öppnade sin elfte utställning för de särskildt inbjudne. Damer- nas nya vårtoaletter, spetsar och plymer blandade sina ljusa färgstänk bland mörka redingoter och svartglänsande cylinderhattar, för hvarje steg stötte man på bekanta ansikten

FRU FANNY BRATE.

ur societeten, ur konstnär-, författar- och journalistvärlden, och öfver det hela steg detta eggande sorl af tusen skiftande stämmors repliker, hälsningar, utrop och skratt, som är så karaktäristiskt för hvarje större animerad Stockholmsförsamling. Från sal till sal skred man fram, skärskådande och diskuterande, kanske dock i själva verket mera uppmärksammande *hvarandra* än de utställda taflorna och skulpturerna, ty trängseln en sådan dag medger endast med svårighet ett ostördt försjunkande i de respektive konstnärernas intentioner. Det får man spara till längre fram under stilla morgon- och förmiddagstimmar.

Och något senare på dagen, just som den nyckfulla aprilhimmeln sköljde bort sitt vårliga morgonsmil i en aftonskur af snöglopp och regn, möttes vi åter — ett femtiotal konstnärer och konstväner — kring det festligt dukade middagsbordet i Konstnärshusets stora sal, där den ljusa artistandan, den varma samhörighetskänslan genast kommo oss att glömma mörkret och rusket utanför murarne, och där vi i gnistrande vin tömde en rad af skålar för »dagens hjältar», för den svenska konsten och dess idealer, allt medan Gunnar Hallströms linie af röda drakskepp för svållda purpurslag drog fram ofvan våra hufvuden likt ett mäktigt sträck af flammande konstnärdrömmar mot fjärran hägrande mål.

För att nu samla sig till en öfverblick öfver årets »salong», må så godt först som sist konstateras, att den obestriddigen lider af en viss monotoni, så till vida som figur- och porträttmålningen är synnerligen knapphändig representerad, medan landskapskonsten dominerar till en öfverväldigande grad. Denna ensidighet — liksom, vi hoppas, den endast tillfälliga frånvaron af åtskilliga betydande konstnärer, hvilka vi eljes äro vana att finna på de akademiska utställningarna — måste beklagas, men bör på intet sätt få undanskymma de många verkligt goda insatserna från dem, som kommit med. Allra minst bör den, utan de allvarigaste protester, få tagas till intäkt för en orättvis koterikritik, sådan den tyvärr förekommit på ett par håll inom hufvudstadspresen. Det är ju onödigt att nämna några namn — en hvar i våra konstnärliga förhållanden aldrig så litet initierad känner ändock adresserna — men när man exempelvis i en stor daglig tidnings recension får läsa de mest nedsättande utlåtanden öfver en af utställningens yppersta landskapsbilder *samma dag*, som den kritiserade taflan föreslås till inköp för vårt nationalgalleri af statens inköpsnämnd, för hvilken den antydda tidningens egen redaktör sitter som ordförande — ja, då göra verkligen reflexionerna sig själva!

Inom naturskildringens område erbjuder, som sagdt, årets salong en hel följd förträffliga prestationer, af hvilka vi här emellertid endast kunna dröja vid ett fåtal af särskildt pregnant personligt innehåll. Till dessa hör Alfred Bergströms innerliga vinterbild, flere af K. A. Borghs känsliga träd- och ljusstudier, liksom A. Fahlerantz' stämningsbräddade tvänne dukar: »Trolldom» och »Höstafton». Ett ej endast på grund af sina yttre mått betydande verk är Anton Genbergs till statsinköp föreslagna stora jämtländska vinteraftonbild, som ger ett mäktigt intryck af högfjällnaturens gripande afskildhet och upphöjda ro.

Af elementär kraft — dock här en kraft i stegrande yra — bjuder äfven Oscar Hullgrens »Brytande våg» en fascinerande bild, utan tvifvel en af de bästa mariner, som modern svensk konst frambragt. Carl Johanssons bevisar sig som en förträfflig skildrare af den

medelpadiska naturens storslagna karghet. Af Gottfrid Kallstenius' bidrag ha särskildt »Aftonstjärnan» och »Liljor och aftonluft» fängslat oss genom sin intensa naturlyrik. Säsom den fullblodslyriker inom svensk landskapskonst, för hvilken han sedan gammalt är känd, dokumenterar sig äfven John Kindborg med sin ståtliga duk »Solen bakom Snurrin», en den känsligaste dikt öfver den uppsvenska sommar-nattens första skälfvande morgongryning. Fru Olga Nybloms färglagda landskapsteckningar besitta en egendomlig naiv charme, och hennes mans, hr Lennart Nybloms lilla duk »Fattighusån» hör till de konstverk, som genom sin inträngande stämning fästa sig i minnet. Grefve Georg von Rosen uppträder denna gång som akvarellist med en serie »reseninen från södern», ungdomsfriska och färgglada landskaps- och arkitekturskisser från Medelhafvets solomflödade kuster. Robert Haglund möter också upp med ännu oförminskad ungdomskraft i en följd akvareller med Stockholms- och skärgårdsmotiv samt några af sina välkända etsningar, medan David Ljungdahl i några blad ur en påbörjad samling originalteckningar från svenska slott och herrgårdar dokumenterar sig som den alltjämt framåt-gående förträfflige tecknaren.

Bland de fåtaliga porträtten intages hedersplatsen af Bernhard Östermans »damporätt», en till fakturen lika briljant som i karaktärsfördjupningen sjäfull människoskildring. Ypperliga i sin art äro G. T. Walléns små porträttstudier i delvis färglagd pennteckning, af hvilka ett par föreslagits till statsinköp. Och Anders Trulsons självporträtt låter ana en konstnärlig personlighet, på hvars vidare utveckling man bör kunna ställa bestämda förväntningar.

Hildur Kjernerens modellstudie »Vid bordet» med sin heta Rembrandtglöd samt Karl Kjellins oförfärad skiss, »En arbetaredemonstration», förtjäna äfven nämnas som personliga värden.

Det verk på figurmålningens område, som emellertid tillvunnit sig det kanske allra allmännaste erkännandet, och hvilket vi ofvan denna lilla uppsats med konstnärinnans vänliga medgifvande återgifva i en lyckad fototypisk reproduktion, är Fanny Brates interiör »Namnsdag», den genom sin äktsvenska hemtrefnadsstämning och soliga glans så utomordentligt intagande bilden af de tvänne unga flickorna, som duka namnsdagsbarnets bord till glad familjefest. Det är ett ljus, en luft och ett spelande lif öfver denna lilla hvardagsinteriör med dess enkla, men dock så mästerligt nyanserade färgskala hvitt i hvitt, som ovillkorligen, öfver minnena af några af den intima danska konstens bästa verk, för tanken tillbaka ända till preraphaeliternas naiva färgglädje. Statens inköpsnämnd har också skyndat att försäkra sig om det i bästa mening populära konstverket för vårt nationella galleri, och det är Idun ett nöje att i detta sammanhang få bringa sin läsekrets den talangfulla konstnärinnans bild.

Fru Fanny Brate, född Ekblom, har för öfrigt långt före detta gjort sig ett bemärkt och afhållet namn genom en serie förträffliga taflor, för det mesta på ett friskt och känsligt sätt skildrande någon scen ur hemmets och barnavärldens lif. Född i Stockholm år 1861, förvärfvade hon redan vid 24 års ålder akademiens högsta pris, den kungliga medaljen, och det därmed följande resestipendiet, som satte henne i tillfälle att än vidare utveckla sina konstnärliga gåfvor i Paris. Återkommen, ingick hon äktenskap med den kände språkvetenskaplige forskaren lektor Erik Brate, men vid sidan af sina nya plikter som maka och

husmor har hon alltjämt och med ökad framgång förblifvit sin konst trogen. Bland hennes taflor vilja vi erinra om »En ledig stund», »Midsommar», »En rolig bok», »Vår», »Sol i stugan», inköpt till lotteriet vid internationella konstutställningen i München 1901, m. fl.

Och så i största korthet några ord om salongens »skulptur». Hjaltehögt öfver alla öfriga verk inom denna konstart reser sig Carl Millés geniala Sten Sture-modell, hvilken emellertid redan förut både afhandlats och afbildats i våra spalter. Erik Lindbergs formädla Nobelmedaljer äro likaså vår läsekrets välbekanta. Alice Nordin utställer en »Mater dolorosa», präglad af äkta patos, en liffull pojkestatyett och en synnerligen vacker skål, en faun- och nymf-»Lek», afsedd att gjutas i brons. Märta Améen har åter kört upp med några af sina energiskt modellerade arbetshästar, och Gottfrid Larssons elektriska lampa, »Lasten flyr ljuset», förtjänar väl sin eloge. *Last but not least* vilja vi framhålla Hjalmar Norrströms etsade vaser och skålar i förgylld och försilfrad koppar med växlande, men alltid lika konstnärligt gifna motiv och af praktfull dekorativ verkan.

JOHAN NORDLING.

MINNS DU?

MINNS DU vårt första hem vid nordan-kusten?

En vinter reddes det, en hård och lång, då starkare än eljes växte lusten att skåda jorden löst ur dvalans tvång. Från våra fönster vi om våren sågo, hur med hvar dag mer spröd blef fjärdens is, till sist dess fångselbommar sprängda lågo af sjungande och tö-ljum sunnanbris.

Och när i hamnen hvita segel spändes och skepp från fjärran styrde dit sin färd, minns du, att då det ofta, ofta kändes, som vidgades vår undangömda värld? Hvert hopp, hvars fyllande förut sig tedde som idel drömmeri och oförnuft, tog verklighet, när knoppningstiden bredde kring skog och sjö sin lätta, solblå luft.

Se'n dess vår väg oss fört till andra trakter dit vårens budskap tidigare när, och ingen af oss vet, hvart ödets makter oss leda hän, förr än vår dag förgår. Men funne vi en gång vår ålders hvila i en för alla stormar skyddad frid, så skulle kanske dock vår längtan ila till kampens och till orons unga tid.

E. N. SÖDERBERG.

En jämförelse. En stockholmsläkare skriver: »Sedan mer än ett år tillbaka använder jag i min praktik och till dagligt bruk i hemmet »Antiseptisk AZYMOL» och har funnit att detta preparat såsom gurgelvatten och till tvättning och omslag på sår o. a. tillfälliga yttre skador är af stort värde samt att ingen af de i handeln förekommande af mig försökta aseptinsorter ens tillnärmelsevis kunna komma i jämförelse med Antiseptisk Azymol.»

Till hudens förskönande och vård är utan gensägelse F. Pauli's prisbelönta BALSAM-TVÅL den bästa och angenämaste.

Den innehåller de för huden mest välgörande balsamer. F. Pauli's Balsamtvål säljes i parfym- och specieraffärer m. m.

MELLINS FOOD af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specierhandlarna.
PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

ETT FOSTERLÄNSKT ARBETE.

ISKYMMINGEN efter middagen sutto husets damer samlade i ett rum, som endast upplystes af skenet från brasan. Äldst af de tre döttrarna i hemmet var fröken Ulla. Hon spelade med förkärlek Beethoven och Schumann samt var både musikaliskt och musikhistoriskt bildad, fastän hvarken hon själf eller andra gjorde affär däraf, emedan det ansågs själf-fallet, att hvad man ägnade sig åt, skulle man lära grundligt. Systemen närmast henne i ålder, Stina, var mer praktiskt anlagd. Hon tyckte om att språka med mötande landtfolk och undervisade gärna gummorna, som kommo inom köksdörren, hur de skulle fodra hönsen för att få dem till snälla värpare samt hur bisamhällen skulle skattas, medan hon med rund hand hällde upp kaffe åt dem, så att det riktigt rann på fatet. — Yngsta systemen slutligen hade historiskt sinne och delade sin tid mellan läsning och att ströfva omkring i trakten, med förkärlek uppsökande dess forn-lämningar, bautastenar, skeppssättningar o. d. Om henne gick ett skämt, som nog hade sin motsvarighet i verkligheten, att hon bättre kände trådarnas läggning i den uråldriga schal, man hittat i en vikingagraf, än det snitt på kläder, som på hennes egen tid för tillfället var på modet. Med en bok i handen satt hon nära intill, nästan inkruken i den stora öppna eldstaden.

»Låt bli att läsa, du fördärfvar dina ögon,» ljöd en röst från soffhörnet.

Motvilligt lade hon boken ifrån sig och sträckte på lemmarna. — »Hvad skall man göra på landet under vintern om kvällarna, när man inte kan vara ute och inte får sitta och läsa.»

»Meddela åt andra, hvad man läst. Berätta något roligt för oss.»

»Behöfver du vagsång, får någon annan bestå den, du sofver ju nästan redan.»

»Nej, jag ligger bara och tänker, undrar hvad människorna ha för sig på landsbygden här rundt omkring oss, undrar, hvad den svenska allmogen gör, då arbetet är slut för dagen, och den har en stunds ledighet till vederkvickelse.»

Det kom intet svar. Genom Stinas hufvud blixtrade tanken på väfskyttlar, som dansade fram och åter under bondkvinnornas flinka händer för hvart ögonblick öfriga sysslor gifvo tillfälle därtill, men hon förstod, att det nu icke var fråga om sysselsättning af sådan art.

»I en stad,» fortsatte rösten, »har man teatrar, konserter, föreläsningar o. d., som stå arbetaren ej mindre än andra invånare till buds.»

»Af komedier och dylika förlustelser kommer sällan något godt,» inföll Ulla, som hade landtbons inrotade misstro för stadslif.

Från soffhörnet hördes ett lågt, öfverseende skratt.

»Själftva kyrkan har dock vetat begagna sig af konsten som uppfostrande medel,» — det var yngsta syster, som gjorde en ansats till historisk föreläsning. — »Den har fordom anordnat föreställningar, nära besläktade med teaterns, för att undervisa det icke läskunniga folket om bibelns berättelser. Och genom högtidliga processioner samt härlig sång sökte man stämma dess sinnen till andakt.»

Fröken Ullas vackra ansikte klarnade vid tanken på musikens underbara makt att tala till människors hjärtan, men strax därpå utbrast hon häftigt:

»Kyrkan har slutat att söka nå människor genom yttre medel, åtminstone i vår församling. Jag tänker att orgelns jämmer under stackars gamla klockar-Knuts fingrar och pro-

sten i mässkrud är det härligaste många af våra sockenbor får höra och se.»

Åter blef det några sekunders tystnad. — »Du öfverdrifver,» sade sedan Stina. — »Än ljuder stundom sång och spel i bondehemmen.»

»Stråken har fallit ur bondgossens hand,» klagade Ulla, »och dragspelets toner väcka ingen andakt.» Hon reste sig och gick bort till pianot, lätt som det varit en lek för fingrarna lockade de fram tonerna af en smältande rapsodi. Mörkret föll djupare inne i rummet, luften var töcknig utanför, men genom den glimtade ljuspunkter fram: skenet från lampor och brasor i landtliga hem, närmast de underlydandes vid gården, längre bort hemman och torp ända upp vid skogskanten. En känsla af ansvar för de gåfvor man fått, af längtan att gagna därmed hade fattat de tre, som hela sitt lif lefvat i denna omgifning, men något sätt att göra dem fruktbärande skönjdes ej. Då den sista, lågt klingande tonen af musikstycket dött bort, reste sig den lättjefulla i soffhörnet ett ögonblick på armbågen. — »Jag hörde för någon tid sedan talas om,» sade hon, »att man på landet i Norrteljetrakten ordnat en liten tillställning med tablåer, musik o. d. och gummorna, som kommit dit, hade gråtit af glädje och trott sig komna till en annan rikare och skönare värld.»

Man skrattade icke, lika litet som man skulle ha gjort det vid att se någon njuta en sällspord lycka att tillfredställa lekamlig hunger. Men orden gifvo litet att tänka på. Man satt inne med kunskap och talanger så som fallet ju är i regel i bildade hem på landet, omgifven af en befolkning, som utan stadsbons lätta tillgång till vetande och förädlade förströelse hade behof af båda delarna. Och så beslöts det, att man skulle draga sitt strå till stacken, göra hvad man kunde, enkelt och anspråkslöst. Det var en festlig tillställning i skolhuset vid kyrkan midt i byn, dit sockenboarna voro välkomna, musik och sång för både en och flere röster. Ett föredrag af yngsta fröken. Hon skalf till en början på rösten, men blef varm af ämnet och glömde all rädsla. Det var ju också om något, som låg henne själf och åhörarna nära, hon talade, den jord de trampade, hur kullen var graf för en af dess första bebyggare, och hur denne lefvat. Sist bjöd Stina på te. Hon var alltför svensk för att tillåta någon gå hungrig från ett samkväm. Vännen, som varit med, då förslaget till festen rann upp, satt just med en stor skön tekopp i handen, då hon — vaknade. Förslaget var således fortfarande endast förslag och verkligheten hade varit en dröm; men hvem vet, kanske där, kanske annorstädes i vårt stora, vidsträckt land, där ljus behöfves, där folkklasserna ömsesidigt ha oändligt mycket att lära af hvarandra, ett närmande kan ske. Saga och sång ha tystnat på folkets läppar, fiolen röres mer sällan, allt tyder på, att ett genombrott inom deras andliga lif äger rum. Må hvar och en, som kan, utsträcka sin hand för att leda det i rätt riktning, det är ett fosterländskt arbete så godt som något annat. H.

DET VÄRLDEN GÅR FÖRBI. SKISS AF ELISABETH KUYLENSTIERNAS.

DET GAMLA, jordfärgade huset vid den tränga, gråa återvändsgränden, var ett af dem, man ej kan passera utan att undra: »Hur länge skall det få stå?» Något ruckel var det visst inte, tvärtom tedde det sig som en mycket kry åldring, men det föreföll så urmodigt.

NYHETERNA

för våren i

BARNKLÄDER

nu inkomna hos

M. BENDIX

16 Regeringsgatan

och

5 Sturegatan

Och porten hörde till dem, man alltid tycker måste stå stängd; det är inte naturligt, att den slänges upp med glädt buller, eller ens att den glappar litet. Hårdt slutet skall den vara, hålla världen utanför, inte släppa in den till tystnaden.

Det bodde endast barnlöst och mycket ordentligt folk i det huset; ingen sjöng eller hvisslade i trapporna; portvakten afskedade tvärt alla lösdrivare, och värden, som bodde i första våningen, var en pedantisk enstöring, som uteslutande sysselsatte sig med att skriva lagar för sina hyresgäster.

Två trappor upp bodde prostinnan Rogman med son och dotter. Prosten hade dött för tidigt från det feta gäll, han endast två år fick besitta efter att i långa år haft en dålig komminister, som tvingade honom att skuldsätta sig; han drömde alltjämt om att få komma in i lifvet, värma sig en smula på solsidan, och när han äntligen fick pastorat, hann han endast se, att det fanns en och annan vrå i jordens jämmerdal, där det kunde vara gudagodt att vistas, så stoppades han ned i svartan mull, och hans änka blef ensam med fem oförsörjda barn. De tre kunde inte trifvas i mörkret och sorgen: de hade haft något af de första stararnas ifriga tro på våren, och när den svek deras förväntningar, fröso de bort. De två andra voro slittigsmänniskor, litet gråa af födsel, mycket sega, tåliga som de, hvilka uppfostras till dragare, men med en rik fond af offervillighet och kärlek.

I det tysta huset hade de nu bott, dessa tre kvarglömda, i aderton år. Alla i staden kände provisor Rogman. Man kunde se på hans lutande figur, att han tidigt fått oket på. Det var så tydligt, att han liksom ärfvt ansvaret; det hade redan i hans första ungdom återverkat på hans yttre, som bure han för stora kläder.

Nu var han en medelålders man, punktlig, pliktrogen, »exemplarisk», försäkrade hans mor med ett ljust leende. Besjälade af någon stolt vision hade föräldrarna döpt sin förstfödde till Viktor Emanuel, men nu kallades han endast Vicke; segerhufvan hade så omärkligt glidit af hans hufvud.

Prostinnan var sällan ute; hon satt helst dagen om vid det fönster i hvardagsrummet, som vette åt kyrkogården, och fastän ingen hörde henne säga något, talade hon dock mycket med dem, hvilka fått frid under vårdarna. De liksom hälsade henne från hennes kära, tyckte hon; och medan stickningen hvilade i den gamlas knä, drömde hon tryggt sin barnatros evighetsdrömmar.

Fröken Ulla skötte hushållet; henne och den ålderstigna jungfrun såg man hvar onsdag och lördag på torget, och man måste vara mycket nära för att höra, hvad fröken Ulla frågade; hennes stämma var så dämpad och lågmäld, som hon talat i skymning, då rösten ofrivilligt sänkes. Ingen gaf sig tid

Eva Hellman & Co, Drottninggatan 68. Et. 1886.

HUSHÅLLSSKOLA, rek. sin omsorgsfulla undervisning i matlagning, finbakning, dessertträtter m. m. 3 mån. elevkurs. Prosp. och Upplys. fritt. MATSALAR, särsk. för damer, som följd af centralt läge, godt och rikligt bord, låga priser och därtill rabattkuponger. Stadens mest besökta. CAFÉ & BUFFÉ, öppet till 11 e. m. Frukost-, lunch-, supé- o. kaffeservering. Tårter, bakelser, kaffebröd från eget bageri serv. o. säljes här.

Enligt referat af meddelande från Svenska Tandläkaresällskapets kommitté för undersökning af gängse antiseptiska munvatten på Internationella Tandläkarkongressen i Stockholm den 15 Aug. 1902 är

STOMATOL

ovdersägligen det munvatten, som bäst uppfyller de fordringar medicinen och tandhygienien ställa på ett bakteriedödande och sjukdomsförekommande preparat för tändernas och munnens vård.

STOMATOLFABRIKEN, Stockholm.

H. M. Konungens Hofleverantör.

att tänka på fröken Ullas utseende, nej, inte ens om hon var ung eller gammal. Allt och alla gled förbi henne som hon varit ett oskrivet blad.

Det var icke det minsta intresse med Rogmans, ingen af dem var med ute i världen, talanger hade de inte för annat än sparsamhet och ordning, och roliga voro de inte; det var som de stilla och vänligt hyssat ned all larmande lifslust.

En dag öfverraskades portvakten i det tysta huset af en duktig smäll med porten och strax därpå hörde värden en trappa upp en glad flickröst tralla. Två trappor upp blef förvåningen än större, när det hurtigt ringde på herrskapet Rogmans dörr.

»Är prostinnan hemma?»

Hela flickan, som stod där ute, var som en munter fågel, en sund fläkt från de gröna skogarna, ett människobarn så glittrande glädt, att fröken Ulla blinkade till som i för klart solsken.

Och presentationen fortsatte i lekande fart.

»Jag är Greta Lang, kyrkoherde Langs dotter. Min far fick pastoratet efter prosten Rogman. Jag var bara en liten en då, men jag minns tant prostinnan mycket väl, och när jag nu skulle vistas i staden en tid, ville jag så gärna hälsa på.»

Hon blef både välkomnad och kvarbjuden, och när Vicke kom hem till middagen, kunde han ej förstå, hvad det var för kvitter han hörde i de djupa mörka rummen. Det var som den ena drillen lockade på den andra att komma fram.

»Nej, se herr Vicke, ni, som alltid var så rysligt snäll, gaf mig bröstsocker och teg. Är ni lika tyst än?»

Greta neg litet, men såg mycket käck och vuxen ut, där hon stod. De stora blå ögonen voro som dunkla vatten med solstänk öfver.

Det var första gången Greta var där, och innan hon hann bli bekant med så många af stadens ungdomar, kom hon sedan ofta. De trodde, att hon trufdes och bådo hjärtligt alla tre: »Kom snart igen!»

Hon var en smula generad för att säga, att tystnaden plågade henne, och att det egentligen var af ett slags outredt medlidande hon gick dit upp.

När de väntade henne, ställde de alltid ut en liten lampa med röd flusskupa i tamburfönstret. Den lyste ända ned i halfva trappan, och Greta kunde inte tänka sig, hurudant det skulle kännas att gå där, om »fyrbåken» slocknat.

»Den lilla lampan talar i tystnaden,» sade hon en gång till Vicke. »Den är så egendomligt släkt med er tre; vaksam och stilla och vänlig och — och tyst.»

Hon skrattade så hjärtligt, att hon fick hans allvarliga mun att le med.

Men portvakten hade anmärkt på att Rogmans gäst smällde i porten, och värden på, att hon sjöng i trapporna. Det brukades intet sådant oväsen här.

Fröken Ulla strök Greta öfver kinden och varnade med sin mjuka, spröda röst, hvilken liknade ett instrument med brustna strängar.

»Lilla Greta, du får gå stillsammare hit upp.»

»Vet du, Ulla, jag har alltid en känsla af, att någon är död här i huset, någon, som de gömma och inte vilja bära bort.»

Ulla funderade en stund.

»Kanske det är lifsglädjen,» sade hon, »jag tycker nog, att vi alla tyna bort, men det är som det skulle så vara. Somliga få aldrig fotfäste i världen, har du märkt det?»

»Nej,» Greta skakade energiskt på hufvudet. »Jag för min del står så stadigt. Det är för lite fart både i dig och Vicke, det är alltihop.»

»Det har du rätt i.»

Ulla strök ett veck slätt på stolsöfverdraget, slätt och jämnt och stilla; annorlunda hade hon aldrig sett något.

Så försvann Greta. Hon uteblef ej med ens, men besöken blefvo allt kortare och knappare och slutligen hade hon aldrig tid.

»Det är som det blifvit luckor för alla fönster där hemma, sedan Greta upphört att hälsa på,» sade Vicke en dag, när han mötte henne ute.

»Tänd ljus då,» rådde hon muntert.

Han svarade ingenting, såg endast på det unga, friska ansiktet, strålande af glädje.

»La joie fait peur,» sade han långsamt, lyfte på hatten och gick, kutryggig och trött som alltid, längst ute på trottoarkanten, där han var mest fredad för sammanstötningar.

Greta vandrade åt motsatt håll, rak och spänstig. Hon undrade en sekund, om Vicke möjligen fallit på den galna idén att bli kär i henne; då vore det visst synd om honom, men man gifter sig inte med den, man tycker synd om, och hvad särskildt Vicke beträffar, skulle det varit som att plocka upp och samla vissna blad, när det fanns så mycken frisk grönska i världen.

Och åren gingo. Greta gifte sig. Prostinnan satt kvar på sin gamla plats vid fönstret. Ulla kammade sitt gråa hår, som hon förr kammat sitt svarta, slätt och jämnt; och provisorin gick sin vanliga gång på trottoarkanten.

Nu närmade han sig de femtio, men såg mycket äldre ut. Ingen visste mera om Rogmans än förr, snarare mindre. Den lilla röda lampan, »fyrbåken», tändes ibland, när Vicke kom sent från apoteket, och han hade ej mod att be Ulla låta bli det. Hvad skulle det tjäna till, att hon finge en aning om, hur det kunde kola i ett förtorkadt hjärta?

Också till honom talade den lilla lampan ut i tystnaden; det var minnenas språk; och det gjorde hans gång upp för trappan än tyngre.

Men där uppe satt mor och väntade. Skulle han velat, att hon gjort det förgäves? Nej! Han hade under alla dessa år skyndat in till henne och kysst hennes hand, alltid lika värnadsfullt och hjärtligt.

Och så var där systemen, en liten grånad skugga, som gled fram och åter i vänliga omsorger. Henne ville han också tänka på. Folk sade om honom: »Han är en riktig pliktmänniska,» sade det så där som man säger, att ett rum är för lågt i taket, för att man skall kunna andas ut ordentligt, men Vicke brydde sig inte om, hvad som sades. Han hade så föga med människorna att göra.

I skymningen — aldrig annars — kunde Ulla och han tala förtroligt samman, medan modern sof middag, och då togo de fram sina drömmar och förhoppningar, som man gran-skar relikerna i en vanligen låst kista.

En gång frågade Ulla:

»Har du någonsin tänkt dig att bli som andra: sund och bullrande och lifslysten, Vicke?»

Han tittade in i brasans glöd.

»Nej, inte tänkt, men väl drömt. Och du, Ulla? När var du ung, det minns jag inte?»

»Jo, innan syskonen dogo. Sedan blef ju allting förändradt. Det var som vi dött med.»

»Det gör alltid den, som inte har kraft att taga fatt.»

»Har inte du tagit fatt, Vicke?»

»Jo, på det sättet ha vi bägge hållit ut. Men jag drömde om att bli en af de främste.»

»Och jag, om att bli så lycklig.» — —

De räckte hvarandra handen. Knotiga, trofasta arbetshänder var det. De sågo hvarandra djupt in i ögonen, så lyddes båda in mot prostinnans rum.

»Hon är visst vaken nu,» sade Ulla. »Jag tänkte, jag skulle steka några äpplen och bjuda er på. Lilla mor brukar tycka om det.»

Vicke nickade.

»Det är sant,» sade han, »jag tog hem en bok med mig. Jag kanske hinner läsa högt en stund, innan jag går ned på apoteket.»

EN BRÖLLOPSDAG.

DET ÄR EN våreftermiddag, en af dessa litet kulna aprilreftermiddagar, då vintern ännu gör sig kännbar med häftiga snöbyar, som yra emot fönsterrutorna, och då det kännas skönt och behagligt att få vara hemma, sitta framför en brasa i den sakta fallande skymningen och riktigt gå in i sig själf.

Fru Märta stod just i begrepp att inrätta sig så där bekvämt framför brasans i förmaket, sedan hon nu riktigt ordnat för sig i köket och barnkammaren och ej behöfde frukta att bli störd, vare sig af jungfrun eller en liten gullockig flicka med stora, blåa, undrande ögon.

Fru Märta var ett mönster för en husmor, och hvar hon for fram med sina snabba, eftertänksamma rörelser följde henne något af renlighet och hemtrefnad i spåren. Hon tillhörde dessa kvinnor, som utan att själfva veta det, förstå att på ett tyst och stillsamt sätt skapa trefnad omkring sig. Hennes hem vittnade därom. Det var inte en af dessa modärna våningar, där möbelen till hvarje rum kommit direkt från en möbelhandlares utställning, nej, det var något personligt, individuellt öfver det hela, inte efter alla regler, banalt och utslitet; det syntes, att här hade en kvinnas ordnande hand farit fram och därtill en kvinna med smak och urskilning, som haft mod och intelligens att ordna efter egen smak.

Själf var hon liten och ljus med stora, blå ögon, som ständigt hade något iakttagande, tankfullt i blicken. För öfrigt hvilade det något älskligt, mildt och kvinnligt öfver hela ansiktet, gången var spänstig, rörelserna snabba och behagliga. I sin toalett var hon till ytterlighet värdad. Hvad hon än hade för händer, föreföll hon aldrig derangerad. Det mjuka, rika håret var alltid lika ordentligt och smakfullt uppfäst i en enkel knut in nacken och händerna voro alltid lika oklanderligt hvita.

Fru Märta gaf sig inte tid att drömma ofta numera, men i afton var det så underligt, hon kände sig så vemodig, och det ville inte gå riktigt bra att arbeta. Nu ville hon i stället sätta sig framför brasan och tänka en stund, det var så roligt ibland, och i dag hade hon ju liksom rättighet till det.

Det var nämligen jämnt fem år sedan hon som lycklig maka, ung och strålande, inträdde i detta hem vid hans sida, och nu ville hon tänka öfver allt, alla skiftningar af sorg och glädje, som hon upplevat sedan dess. Hon hade inte lång tid på sig. Klockan var nu fem, och kl. sex skulle han komma hem, och då skulle de båda, han och hon, ensamma fara ut och äta en liten fästmiddag tillsammans med ostron och champagne, som han tyckte så mycket om. Så hade de alltid brukat föra denna dag, han hade önskat det så.

Fru Märta hade redan klädt sig i sin blåa klädning, den, som hennes man tyckt kläddes henne så bra, och hon var också nästan vacker, där hon satt i det halfmörka rummet. Den blå färgen passade så bra mot det ljusa håret och kom hennes hy att se hvit och skär ut som en ung flickas.

Det ringde på tamburklockan. Hvem kunde det vara? Hon hade inte lust att ta emot någon just nu, när hon hade behöf af att vara ensam. Efter en sakta knackning kom jungfrun in med en blombukett och bref. — Ett stadsbud hade lämnat detta. — Nå, det var då originellt, lyckönskningar så här dags.

»Sätt blommorna i vatten bland de öfriga i salen och låt mig få brefvet!»

Jungfrun lydde och aflägsnade sig.

Fru Märta kastade en blick på kuvertet. Men hvad ville detta säga, det var ju hennes mans stil! Skulle han ha tillåtit sig förhinder i dag, på deras bröllopsdag?

Det var inte utan oro hon bröt kuvertet och läste:

»Som jag nödvändigt måste äta middag tillsammans med några affärsvänner, kan jag inte komma hem förrän senare. Vår lilla sedvanliga middag måste således uppskjutas till någon annan dag. Ledsamt, men omöjligt att ändra.

I hast din Axel.»

Detta var således allt, hvad han hade för sin hustru på denna innehållsrika dag. Inte ens den skulle få hållas i helgd, utan profaneras af de ständigt återkommande affärerna. Kände han då intet behöf af att fira denna dag, fira den ensam med henne, så som hon? Var då deras kärlek, deras ljusa minnen ej mera för honom, än att en affärsmiddag kunde komma hindrande i vägen? Åh, hvad hon kände sig besviken! Hade han inte förstätt att hon skulle bli det, eller aktade han ej därpå? Hvad skulle hon nu taga sig till hela den långa kvällen, medan hon väntade på honom? Skulle han måhända inte öfra en enda tanke på sin hustru, på deras gemensamma minnen från den tid, då deras lycka var ny?

När hade det händt, detta? Så småningom — troligtvis, utan att hon märkt det, upptagen som hon varit af husliga plikter, vården af hemmet och sin lilla flicka. Men i dag, när hon känt det så varmt och godt därinne i hjärtat och i stället för att finna genklang fått liksom en hård stöt, då stod det klart för henne, detta, som hon förr så mycket skytt och fruktat: prosan, hvardagslivet. Hon kände det så, som om någon stätt och hållett åt henne därborta och åt hennes flickdrömmar från fordom.

Men hvarför skulle hon också vänta sig mer af lifvet än det i allmänhet gaf? Visst var hon lycklig. Hvarför inte, hon hade ju en man, som alltid varit god och hänsynsfull emot henne, en liten flicka, som hon höll så innerligt af, samt ett vackert och prydligt hem, dessutom var hon ju frisk, behöfde ingenting sakna och hade detta härliga medvetande om väl uppfyllda plikter.

Men hvarför kände hon det då så smärtsamt därinnanför vid vänstra sidan? Jo, det var, som om hon fått sina ögon öppna för någon förlust, något kärt, som hon ägt, men nu icke längre ägde. Hans kärlek — åh nej, visst älskade han väl henne ännu, men inte som förr, inte som hon. Hon hade varit så gränslöst lycklig en gång, men inte på samma sätt som nu. Det var något öfversvallande mot denna lugna lycka, som inte bjöd någon stormande glädje, men heller ingen sorg.

Men hon hade ju ändå minnen. Nu ville hon fira sin bröllopsdag ensam genom att lefva om det förflytna en stund.

Hon tänkte sig tillbaka till den tid, då hon var en ung flicka med sitt drömda ideal. Hon hade varit en svärmisk natur, som tyckt om att bygga djärfva luftslott. Hvad gjorde väl det, om det ej ginge i fullbordad, det var ändå så roligt att bygga.

Så hade han kommit i hennes väg, hjälten från drömmarna. Så manlig och ståtlig kom han där, hufvudet högre än alla andra. Just så hade hon tänkt sig honom, lika vacker. Den höga, hvita pannan under det svarta, glänsande håret vittnade om intelligens, och ögonen, de milda vackra ögonen, sågo så goda och trofasta ut. Nu kastade hon öfver honom hela den fagra skrud, med hvilken hon förut smyckat sitt drömidéal, och till slut stod han där så god, ädel och ridderlig. Sådan såg hon honom och skänkte honom hela sin unga, rena, oerfarna kärlek. Nu hade drömmarna blifvit verklighet, fantasien tagit form.

Åh, hvad hon hade älskat honom! Det fanns inte en tanke, i hvilken inte han på ett eller annat sätt spelat rollen, inte en vrå i hennes innersta, som hon ej odeladt hade skänkt honom.

Ibland, när hon med af hänförelse tårade ögon hade talat om honom med modern, då hade den goda, förnuftiga mamma bekymrad skakat på hufvudet och hoppats, att hennes lilla flicka blott inte målat i allt för ljusa färger, så att hon en dag skulle bli besviken. Det var så sällan verkligheten höll streck med drömmarna, och ingen man, han må vara hur god och ädel som helst,

var riktigt fri från egoism, och inte heller kunde en man känna och tänka som hon.

Märta fick inte bli ledsen, men mamma hade erfarit lifvet och visste, hur lätt man blef besviken, och hur smärtsamt det kändes. Många hade tänkt, känt och hoppats som hon, men lika många hade mer eller mindre missräknat sig.

Åh nej, hon skulle nog inte behöfva missräkna sig. Hon visste nog, att han var en god och känslig natur, fri från allt, hvad mamma hade kallat egoism.

Så hade hon blifvit hans maka. Hennes lycka hade tagit en ny form. Visst skulle hon alltid vara lika lycklig, hur var det möjligt annat? Hon skulle göra allt, för att ställa det så behagligt för honom. Dessutom skulle hon vara riktigt förståndig. Hon skulle inte fordra, att han med ens skulle oinskränkt lägga bort sina ungarvanor. Det vore nog att begära för mycket. Om han någon afton skulle vilja vara tillsammans med sina vänner och därigenom komma litet sent hem, så skulle hon visst inte visa ett surmulet ansikte för det och framför allt aldrig visa misstänksamhet, sådant måste säkert underminera kärleken. Nej, hon skulle använda andra medel att draga honom till och hålla honom kvar vid hemmet: kärlek, solsken, musik, hemtrefnad, det skulle bli hennes medel. Sådant utträttade säkert mer än gnåt och sura minner.

Hur väl mindes hon ej, hur hon brukat stå med tamburdörren på glänt och lyssna, om hon ej skulle få höra hans brådsande, välbekanta steg där nere i trappan om middagarna, när han kom hem från kontoret. Och när hon då hörde honom där nere i första trappan, då kunde hon ej tygla sin glädje, utan sprang ned och mötte honom, och så hade han till hälften burit henne tillbaka upp igen.

Efter middagen hade de alltid brukat sitta uppkrupna i ett soffhörn i hans skrifrum, där han brukade röka sin middagscigar. Där hade de suttit, hon med hufvudet lutadt mot hans axel, och tegat, båda rädda att förjaga det poetiska skimmer, som hvilade öfver dessa stunder.

Sedan tog hon sitt arbete och han sin aftontidning och sutto på det sättet framför brasan i det lilla hemtrefliga förmaket. Ofta hade hon spelat och sjungit för honom. Då hade han tagit plats i något hörn af rummet, hvarifrån han lyssnat till de toner hon frammanade. Hon var glad att hon ägde denna gåfva, då han ju älskade musik så högt.

På det sättet hade de lefvat länge för och med hvarandra och varit så oändligt lyckliga. Men så småningom, utan att hon själf kunde förklara hur och på hvad sätt, hade det inträdt någon förändring. Hon ville inte påstå att denna förminskade hennes lycka, men detta romantiska, som hon förut såg och fann i allt, började knappt märkbart glida ifrån dem.

Deras middagar på tu man hand blefvo sällsynta. Det var nästan allt för ofta, som han hade än den ene än den andre af sina vänner med sig hem till middag, och den lilla skymningsstunden måste naturligen under sådana förhållanden också försvakas.

Då talades det uteslutande om affärer, ett område, hvar på hon stod aldeles frammande. Då kände hon sig alltid så liten och obetydlig, och mängden gång hade hon önskat, att hon skulle vara i stånd att tillägna sig någon kännedom härvidlag, så att han äfven skulle kunna meddela henne sina planer och spekulationer. Ibland nästan sårade det henne, att han aldrig med ett ord försökt sätta henne in i detta ämne, då det så högt intresserade honom.

Affärsmiddagar och supéer förekommo allt oftare, och hon hade nästan börjat frukta, att han till slut aldeles skulle glida ifrån henne.

Men hon sade aldrig något åt honom om allt detta. Hon endast ökade sina ansträngningar att göra hemmet angenämt för honom, och jämt hade hon ett soligt leende för honom, när han kom hem.

Men så hade bådast käraste önskan gått i uppfyllelse. — Hon hade blifvit mor. Mor, — åh detta ord, som hon alltid omfattat med ett slags helig vördnad! Var hon väl vuxen detta stora svarsfulla kall att dana och leda en liten barnasjäl till att bli en god och rättänkande människa? Hon ville nu samvetsgrant göra sitt bästa.

Det blef en flicka. Visserligen hade hon hellre för hans skull önskat, att det varit en gosse, men pappa var ändå så stolt och förtjust öfver den lilla. Han kunde aldrig se sig riktigt mätt på den unga modern med barnet på armen.

Nu började det tredje skedet i hennes lycka, och detta omgestaltade också till en viss grad deras hemlif.

Fru Märta kände sig icke längre så ensam under de långa kvällarna, då hennes män var borta. Hon kunde sitta långa stunder vid lilla

Mot Mal!

Bästa konserveringsmedel
WILH. BECKERS Malpulver
 i askar å 1 och 2 kr., i paket å 25 och 50 öre. **WILH. Beckers Malpapper** i paket om 10 ark 25 öre. **WILH. Beckers Maltinktur** i flaskor å kr. 1: 15, 0: 65 och 0: 45. **Tjårpapper**, stora ark, pr ark 20 öre. **Kamfer** i stycken och tårningar, **naftalin**, **naftalinkamfer**, **kolokvintäpplen**, **äkta persiskt insektspulver**. **Formalin** och **formalinpastiller** m. m. billigast hos

WILH. BECKER

— Kongl. Hofleverantör. —
**5 Malmtorgsgatan 5,
 24 Stora Nygatan, Götgatan 23,
 STOCKHOLM.**

Lailas säng och se ned på det lilla ansiktet bland kuddarna, och hvarje drag, som hon kunde upptäcka hos den lilla, som påminde om fadern, gjorde henne lycklig.

Så hade tiden gått, och lilla Laila hade blifvit fyra år. Under denna tid hade hon varit så upptagen af alla små bestyr, den lilla världsmedborgarinnan hade förorsakat, att hon inte haft mycken tid öfrig att ägna åt sina känslor.

Men i afton, den första gången under deras femåriga äktenskap, som hon blifvit försummad på sin bröllopsdag, kunde hon ej underlåta att tänka öfver, hvad som varit och hvad som var.

Men nu hade hon ej tid att längre sysselsätta sig med det förflytna, det närvarande krafde hennes omtanke. Hon måste tänka på att rangera det riktigt fästligt, till han kom hem. Han skulle få se, att hon ändå inte velat underlåta att fira denna dag såsom den lyckligaste i hennes lif. Hon hade ju ändå genom honom erfärit lyckan i så rikt mått. Var det inte nästan otacksamt af henne att begära ännu mer, och hvad var det egentligen hon begärde, han skulle åtminstone inte fatta det. Inte skulle hon väl begära, att han för hennes skull borde försumma affärerna, som utgjorde deras existens; hon hade säkert gjort honom orätt, och nu ville hon godtgöra sin förseelse.

Först måste hon in i barnkammaren och lägga och stoppa om sin lilla Laila samt läsa aftonbönen med henne, sedan skulle hon ställa om, så att det blef litet extra till supén. Champagne skulle ändå inte få saknas att skåla med. Så skulle hon ordna litet med blommor och dylikt, så nog hade hon sysselsättning.

När han så slutligen kom, då fanns det intet spår af den missräkning, hon känt. Hon var lika god och hjärtlig som vanligt och hade samma soliga leende.

Det hade inte varit utan oro, som han nalkats hemmet. Han afskydde scener, och hvem visste ändå om hon denna gång skulle förmå behärska sin missräkning, och han visste hur helig hon alltid hade hållit denna dag.

När han nu såg det festligt dukade bordet, och hur hon haft tanke för allt och själf satt där så lugn och värdig, då kunde han ej motstå den tanken, att han hade all anledning att vara stolt öfver sin lilla förnuftiga hustru.

Då de slutat äta och äfven skålat, gick hon sakta fram till pianot och gjorde sig i ordning att spela. Han gick bort och satte sig så, att han kunde betrakta henne från sidan.

Så började hon enkelt att spela och sjunga en liten sång, som han under deras förlofningsstund aldrig kunnat åhöra, utan att få tårar i ögonen.

Hon sjöng med all den känsla och värme, hon var mäktig, och hon hade också förstätt att anslå den rätta strängen. Genom det upplysta rummet gingo tonerna så klara och rena likt mängden afton för länge sedan.

Hur det var, så kände han det, som om det varit helg inom och utom honom. Han såg sig omkring i rummet, allt var ordnadt som till fäst med blommor här och hvar. Allt var så nått, så mjukt och varmt. Själ satt hon där, klädd till fäst i den blå voileklädningen, som på ett mjukt och stilfullt sätt omslöt den smärta gestalten.

Hon tänkte på sig själf, hur hade han tänkt att fira denna dag? Han hade kommit hem från en affärsmiddag, knappast kommit ihåg, att det var hans bröllopsdag, åtminstone inte kommit ihåg det så som hon. Och ändå inte ett ord, inte en blick till förebråelse. I stället hade hon säkert varit verksam hela eftermiddagen för att den ändå skulle bli firad, deras bröllopsdag. Och detta allt utan att med ett ord begära erkänsla.

Men nu hade hon förstätt att genom denna enkla sång tala direkt till hans hjärta. Han hade velat gå fram och säga henne allt detta, men det var, som om hans strupe sammansnörts vid ljudet

tjänsterna i det lilla stämmingsfulla Djursholmskapellet, så flitigt besökt äfven af stockholmare, sköter fru Tegnér orgeln. Och slutligen är hon den ledande kraften i villastadens högt uppdrifna musiklif. Den musik där idkas är nu närmast afsedd till inbyggarnas egen förnöjelse, men att där arbetas med verkligt allvar är man i tillfälle att konstatera vid de konserter, som tid efter annan där gifvas och som äro ägnade att tillfredsställa äfven mycket höga anspråk. Bland annat är fru Tegnér en utmärkt ackompantris, hvarvid hennes fenomenala musiksinn kommer väl till pass.

af hennes klockrena stämma, men när hon slutat och låtit händerna falla ned i knäet då gick han fram, där hon satt, fattade hennes hufvud mellan sina båda händer och sade med af rörelse vibrerande stämma

»Tack, du goda, verkliga kvinna, och förlåt mig, för det jag ej bjudit till att förstå dig så, som du har förstått mig!» Därpå böjde han sig ned och tryckte en lätt kyss på den hvita pannan, och fru Märta kände, att hon i den stunden var lyckligare än någon gång förr, då de firat sin bröllopsdag med fästmiddag.

ALICE.

VISOR OCH BILDER.

FRU ALICE TEGNÉR, så högt uppskattad i tusentals svenska hem för den ovärderliga insats hon genomför af henne komponerade barnvisor och ungdomssångerna gjort, särskildt för det uppväxande släktet, hyllades på sin senaste födelsedag af »Djursholmsvännen» — fru Tegnér har nämligen sedan tolf år tillbaka sitt hem på Djurholm — med en sällsynt vacker gåfva. Den består af ett dussin akvareller, synnerligen konstnärligt utförda af Elsa Beskow och med motiv ur de mest populära af fru Tegnér barnvisor. Akvarellerna öfverlämnades i en från bokbindaren Hedbergs välkända officin utgången mycket smakfull läderportfölj.

Af trefaldig anledning kände sig Djursholmsboarna manade att visa fru Tegnér sin

1. WÄSBY I SÖDERMANLAND. GREFVE CLARENCE VON ROSENS NUVARANDE BOSTÄLLE.
2. FAMILJEN VON ROSEN PÅ SKIDOR VID WÄSBY.

Säll Alice Tegnér från Tacksamma Djursholmsvännen Den 12 Mars 1903

Vi äro öfvertygade, att de känslor af tacksamhet, som föranledt Djursholmarna att ägna fru Tegnér denna vackra hyllning, delas af medlemmarna i en mängd svenska hem, dit fru Tegnér fört »sångens glädje» som ingen före henne, med visor »så svenska, så glada, på samma gång så hjärtliga och så lustiga, så fulla af sentiment utan sentimentalitet, så fosterländska utan uppstyling, så naiva och så — geniala.»

Fru Beskows mästerliga akvareller — af hvilka vi här, förutom själfva dedikationsbladet med en vy af Djursholms slott, meddela »Videvisan» och »Bä, bä, hvita lamm» — bli vi i tillfälle att närmare omnämna, då de till julen i reproduktion komma allmänheten, och förstas särskildt »barnkamrarnas befolkning» till godo. Samtidigt utges en godtköpsupplaga af de mest populära bland fru Tegnér visor.

Sej du lilla vide ung,
An så an det vintern
An så sejra bygn och jung
nos och byacinen
An så an det längt till våg,
maga nöra i bostadning slän
Sej du lilla vide,
an så an det vintern

VIDEVISAN.

tacksamma erkänsla, nämligen för hennes oegennyttiga, oppoffrande verksamhet vid skolan, i kyrkan och inom villastadens musiklif för öfrigt. I Djursholms hemmen göres så att säga den första afsmakningen af A. T:s visor, ty största delen af dem ha tillkommit för »de små sångfåglarna vid Djursholms skola», hvilka äro nog lyckliga att äga fru Tegnér till sånglärarinna.

I den skolan höres aldrig utropet att »sång är så tråkigt»; där sjunges med lif och lust såväl de andaktsfulla, stämmingsrika som de pojkaktigt uppslupna visorna. Vid guds-

»BÄ, BÄ, HVITA LAMM.»

BILDER FRÅN LOVISA. 1. UTSIKT AF LOVISA FRÅN SJÖSIDAN. 2. SVARTHOLMS FÄSTNING VID INLOPPET TILL LOVISAVIKEN. 3. FÄSTNINGSRUINERNA I LOVISA. 4. DEGERBY RUSTHÅLLS KARAKTÄRSBYGGNAD. 5. UTSIKT AF LOVISA MED KYRKAN, DE GAMLA SVENSKA SOLDATKASERNERNA OCH »ÖSTRA NYLANDS» TRYCKERI. 6. F. D. KOMMENDANTSBOSTÄLLET. 7. CASINO. 8. MUSIKPAVILJONGEN.

LOVISA.

»Till Österland vill jag fara,
Där bor allra kärestan min,
Bortom berg och djupa dalar,
Allt under så grönan en lind.»
Svensk Folkevisa.

SÅ SJUNGER man ju ofta här i Sverige, då man känner sig litet vemodigt stämd och tänker på lilla hjärtevännen.

Af rubriken här ofvan se Iduns älskvärda läsare att föremålet för min beundran i »Österland» — denna gång — heter *Lovisa*. Och skyndar jag mig att presentera henne, där hon behagfullt badar sina förtjusande former i Finska vikens

salta böljor, vid pass åtta svenska mil öster om Helsingfors.

Hon, min sköna Lovisa, är dock en mö till ganska mogen ålder kommen, ty »salig» kung Adolf Fredrik stod fadder åt henne omedelbart efter sin tronbestigning och gaf henne i dopet sin egen höga drottningens namn*. Och för att

* Förut hette platsen *Degerby*, hvaraf ännu finns kvar *Degerby* rusthålls karaktärsbyggnad, sedermera landshöfdingeresidens, där själfva kungen lär ha bott under sina besök i Lovisa. Huset — numera inrättadt till småbarnsskola — är ganska väl bibehållet, men det måleriska torftaket har sorgligt nog försvunnit i en senare tid.

skydda hennes jungfrubur mot fientliga öfverfall från den östra grannen, som efter 1741—42 års krig flyttat sin gräns ända till Kymmeneälvens västligaste mynningsgren, anlades befästningar, hvaraf talrika ruiner, delvis rätt väl bibehållna, påträffas öfverallt i grannskapet, samt på ön *Svartholmen* vid Lovisa-vikens mynning; de senare fästningsverken sprängda af ryssarna själfva under orientaliska kriget år 1854.

Några blodiga minnen äro ej förenade med dessa fästningsverk, ty såsom bekant uppgafs *Svartholms* fästning under Finlands sista strid, utan att en enda af den 650 man starka besättningen stupat. Fallet mycket påminnande om *Sveaborgs!* Men som ett verk af Ehrensvärd och som

ett minne af Sveriges ansträngningar för att värja sin sjunkande makt mot sin allt mer och mer öfvermäktige granne hafva dessa ruiner dock sitt stora intresse.

Befästningarna på fastlandet har »tidens tand» raserat och de bilda nu, öfverväxta, som de äro, af träd och vildhumle, en betydande insats i den naturskönhet, för hvilken staden och dess omnejd äro kända. Först i en senare tid har en af bastionerna, »Rosen» benämnd, — på initiativ af redaktören för ortens tidning »Östra Nyland», *Ossian Reuter* — blifvit ordnad till en folkpark, där åtskilliga föreningar fira sina friluftsfester. Platsen är därtill mycket lämplig och kan bekvämt rymma flera hundra personer.

Men äfven andra minnen från den svenska tiden finnas. Så t. ex. ett par soldatkaserner, af hvilka den ene nu är apterad till sjukhus. Nära därtill ligger ett litet lågt stenhus, som fordom tjänstgjort, som högvakt. Byggnaden inrymmer numera »Östra Nylands» tryckeri och redaktionslokal. Så »fortid sig med nutid enar». Men den intressantaste byggnaden från den tiden är dock f. d. kommandantsbostället, hvori numera en folk- och väfskola är inrymd. Man stannar ovilkorligen framför detta förnadsvärda och väl bibehållna hus och läser på en öfver ingången anbragt minnestafva:

Nylands dragoner
och
Upplands regemente
hafva murat detta
stenhus år 1755.

Detta präktiga stenhus, med sin bastanta takstol af groft virke, ligger i själfva badhusparken, till hvilken vi senare återkomma.

Bland nyare monumentala byggnader, uppförda efter den förhärjande branden, som öfvergick staden 1855, må nämnas kyrkan och rådhuset, båda uppförda efter ritningar af arkitekten Chiewitz. Kyrkan har ett dominerande läge och synes vida utöfver land och haf. Invändigt består den af fyra hvalf, hållna i en djärf och vacker stil. Korset föreställer en örtagård, med en afgjutning af Thorvaldsens Kristus. Rådhuset är äfven en mycket vacker byggnad. I rådhusalen finns ett större oljefärgs-porträtt af drottning Lovisa i hel figur. Det berättas, att en rysk officer efter fredsslutet 1808 i sitt krigaröfvermod dragit sin värja och stuckit den genom tafan. Den är numera restaurerad, men bär ännu spår på baksidan af vandalismen.

Och nu, för att fatta oss kort, komma vi ändtligen till Lovisas största märkvärdighet och attraktion i senare tider. Jag menar den mycket besökta och väl renommerade *Vattenkuranstalten*. Den lär efter åldern vara den andra i Finland och kan datera sina antecedentia så långt tillbaka som från 1820, då folk från när och fjärran strömmade till Lovisa, för att återvinna hälsa och krafter vid en järnkälla, belägen ett stycke från badhusparken. Tiderna och kurmetoderna ha förändrats och källan är i våra dagar så godt som glömd. I stället uppstod på 1860-talet tanken på att inrätta en modern vattenkuranstalt, som genast öfvertogs med lifligt intresse, så att aktier såldes öfver hela landet. Platsen har också de naturligaste resurser man kan tänka sig: riklig tillgång till källvatten och ett godt mildt klimat. Staden ligger nämligen på slutningen af den s. k. *Kvarnåsen*, en höjdsträckning, som består af ett mäktigt sandlager och väldiga kullerstenar, och som skyddar Lovisa för de under sommaren vanligaste vindarne (sydliga och sydvästliga), under det att det mäktiga sandlagret uppsuger fukt och dimma. Dosseringen åt sjön tillåter ingenstädes stillastående vatten, hvarför staden kan berömma sig af en behaglig och angenäm luft, ozonrik genom sin närhet till haf och barrskog. Den härliga Kvarnåsen utgör också en den vackraste promenad man kan tänka sig. På dess högsta krön reser sig en den väldigaste rullsten, benämnd »*Kuckustenen*», hvarpå ett utsiktstorn tronar och hvarifrån man har en den vidsträcktaste utsikt öfver nejden. Att sitta på denna upphöjda plats en drömfager nordisk sommarafton och åse solnedgången och lyssna till någon vemodig finsk folkmelodi, eller någon smäktande Maloschki-romans från musikkapellet, ackompanjerad af gök och talltrast, är en tafva och ett minne, som man sent glömmes...

Nedanför åsen och utmed sjön, inbäddad i furuskogen, ligger stadens och badhusets restaurant »*Casino*», en lätt och luftig byggnad, uppförd i någon slags norsk-finsk allmogestil, efter ritningar af arkitekten Lars Sonck. Med sina rymliga,

långsträckta verandor och sin präktiga konsertlokal, där inhemska och utländska sångare och musici uppträda under säsongen, utgör den en verklig prydnad för staden.

I den svala och lummiga badhusparken, finna vi, utom badhuset och därtill hörande byggnader, en liten musikkapellong, pittoreskt uppförd på en gammal skans. Och på en klippa framför paviljongen är rest en staty af smeden *Ilmarinen*, smidande himlahalvvet, modellerad af *Valter Runeberg*. Från denna paviljong utför under badsångsongen ett väl samspelt kapell hvarje morgon musik, hvilken alltid inledes med någon koralmelodi. På e. m. spelar samma kapell på Casinot, och en gång i veckan är det bal därstädes. En verklig ögonfägnad är det att se hvilken grace och känsla isynnerhet ryssarne inlägga i sin dans. Jag minns särskildt en rysk mazurka, som dansades ovanligt eldigt och lifligt. Publikerna kan stundom vara rätt kosmopolitisk, men består i hvardagslag mest af tysktalande ryssar från Östersjöprovinserna. Men icke så få ryssar från Petersburg finnas, däribland många militärer. Någon närmare beröring mellan finnar och ryssar förekom dock sällan. Och då sådant inträffade, undvek man sorgfälligt all diskussion i brännande frågor. Man bildade små koterier hvar för sig och roade sig som man behagade.

Roligt var att studera de olika typerna. Ryssarne: mestadels långa, slanka, magra och kutryggiga figurer. Finnarne: korta, satta och breda i ryggen som — gaflarne på skånska ladugårdslängor! Tyska språket talades mest, och med de tyska färgerna samt med *staden Lovisas färger* dekorerade man förnämligast på festdagar, såsom på baderskornas fest, eller på Lovisa-dagen.

Ja, jag nämnde staden Lovisas färger! På mig gjorde det ett egendomligt intryck att se *ryska* damer på festdagarna bära kommittémärken, bandrossetter i — gult och blått! Förklaringen ligger i stadens vapen. Det delas i tvänne fält, det öfre blått, med ett par korslagda kanoner, och det undre gult, med ett ankare.

Endast en liten demonstrationsunge af mera oskyldig natur förnam jag sent en kväll på Casinot, då ryssarna voro så enträgna efter dacapodansnummer och till slut begärde en slutmarsch. Då brakade musikkapellet löst med »*Björneborgaren*», så det ekade i takstolarne! Dock blott ett par tre takter — och så skildes man...

*

Staden Lovisa har inemot 3,000 invånare och består af en treflig, burgen och godmodig befolkning, med svenskt språk och svenska seder. Men man behöfver icke komma stort längre än tre svenska mil i norr och öster, förän finskan vidtager, om ock mycket af den gamla svenska kulturen finnes kvar.

Trakten är mycket bördig och många vackra och välskötta landtställen och herrgårdar finnas. Jag nämner särskildt Sarflax slott, som äges af friherre V. M. von Born; Malmgård slott, som äges af en greve Creutz. Nära härintill ligger Pernå gamla, förnadsvärda kyrka. Vidare anecknar jag Holmgård och Tessjö nya, moderna skolhus; villa Talludden, som äges af bankdirektör Forsell, samt det vackra Reimars på en udde af Gäddbergsön i Finska viken.

Lovisa-viken är mycket grund, så att större lastångare icke kunna lägga till vid stadens skepps- eller tullbro. I senare tid har Lovisa fått en ypperlig och rymlig uthamn i *Valkom*, som kanske med tiden kan bli ett nytt Hangö? Valkoms hamn är också ändpunkten för Finlands enda privata järnväg den nya Lovisa-Wesijärvi-banan, som förbinder orten med de långa Wesijärvi-sjöarna, en mycket viktig trafikled, som vid stationen Lahtis står i förbindelse med finska stambanan. Med denna järnväg kan man på ett par timmar komma upp i genuina finnbygder.

HELGE SANDBERG.

MORMOR.

FRU ÖMAN satt med ett öppet bref framför sig. Men blicken hade glidit förbi papperet och händerna lågo slappt i skötet och det var blott långsamt hon syntes återhämta sig efter det smärtsamma intryck läsningen af brefvet tycktes hafva beredt henne.

För ett och ett halft år sedan hade hon mottagit underrättelsen om sin dotters plötsliga död från fyra späda barn, och moderns hjärta bar ännu djupa ärr efter sorgen. Det var som hade de brutit upp på nytt nu, då

den, som hennes barn älskat öfver allt annat var tröstad och redo att söka lyckan i ett nytt äktenskap. Ty det var om mågen, Edvard Vitts förlofning, som detta bref underrättade. Och smärtan fick ytterligare udd af tanken att barnbarnen blifva förlorade för henne, ty sambandet vore dock brutet mellan henne och dem, när de skulle anse som moder en främmande kvinna.

Fru Öman var en kvinna, som alltid försökte se saker och ting i dess rätta dager. Edvard Vitt var ju i sin goda rätt. Och han var ingalunda den, af hvilken man bort vänta, att han skulle kommit att låta sig behärskas af några mera ideela hänsyn, han längtade naturligtvis efter en hustru och ett ordnad hem och han var säkerligen en af de män, för hvilka det var bäst och nyttigast att foga sig efter livets praktiska kraf.

Af brefvet att döma skulle det kunnat tyckas, som vore det förnämligast omsorgen för barnen, som förmått honom att taga det steg han tagit. Fru Öman visste emellertid ingenting om den kvinna hennes barnbarn skulle nämna vid modersnamnet. Men ett bref från hennes son, som bodde i samma stad som mågen, underrättade henne om att Edwards fästmö vore en lefnadsglad och firad något äldre flicka, som antagligen ingått förlofningen af resonnemang, svågern föreföll emellertid synnerligen förälskad.

Edvard Vitt mottog från sin svärmor ett vänligt lyckönskande bref. Och då han ju vore fullkomligt viss på hvad hon uttalade som en förhoppning, nämligen att barnen skulle komma i ömma och goda händer, så var det ju såsom svärmodern skref blott anledning till allmän tillfredsställelse. Han visste sig hafva ägnat sin hustru en uppriktig sorg och saknad, och som det icke föll honom in, att en moders hjärta kunde bära svårärligare sår än en makes, läste han mellan raderna på fru Ömans vänliga bref intet om en mors och mormors smärta, utan konstaterade blott, att hon tog saker och ting som en resonabel och klok kvinna borde taga dem.

Någon tid därefter reste fru Öman till N. med anledning af sin sons förlofning. I forna dagar hade hon vid sina besök i staden bott hos dottern, men nu var det i sonens ungarlschem hon slog sig ned. Hon gjorde de nygifta sin visit. För fru Öman utgjorde den nygifta fru Vitt en stark kontrast till dottern, ehuru Edvard Vitt själf presenterade henne som utgjorde hon alldeles ett motstycke till den första hustrun. Den ena kunde ju i sitt slag vara lika bra som den andra, det medgaf fru Öman, fast hon dock som mormor kände det en smula tungt att hennes barnbarn skulle omplanteras i en bra nog olika jordmån mot den, för hvilken de en gång syntes hafva blifvit födda till världen. Men hon var mycket förekommande och vänlig mot den kvinna, som hade hennes barnbarns ve och väl i sina händer. Och hon lyssnade välvilligt till, hur Edvard prisade den hemtrefnad, som nu åter gjort sitt inträde efter den dystra änkingstiden, såväl som till alla de loford öfver sin andra hustru, hvarmed han vid hvarje tillfälle underhöll henne. Själf fann hon det dock påkostande att se en annan hafva intagit den plats, som varit Marys, att se i en främlings hand allt, som en gång varit Marys. Och det skorrade henne underligt i öronen att höra sitt mormorsnamn delas med Edwards nya svärmor.

»Nå, hur tycker mormor om sina barnbarns morfar?» skämtade Ernst Öman med sin mor. »För min del får jag säga, att jag är både tacksam och glad att den bälde grosshandlare Lindström dock inte är min pappa.»

Fru Öman teg; den punkt, kring hvilken sonens raljeri rört sig ömmade för starkt för att hon skulle kunna skratta däråt.

»Förresten förefaller det då i hög grad oegentligt, att en första hustrus barn skola kalla en andras föräldrar för morfar och mormor. Farfar och farmor vore långt riktigare. En öfverlevfande far eller mor bör få skaffa sina barn så många förfäder och så mycket släkt han eller hon vill på eget konto, men däremot ej på den dödas.»

Fru Ömans besök hos Vitts voro ej talrikare, än hvad hon tyckte erfordras af vänligheten samt Edwards uttalade förhoppning, att hon skulle vara lika benägen att upprätthålla de gamla banden som han. Men af en blick, som unga fru Vitt en gång vid fru Ömans ankomst växlade med mor och syster, tyckte fru Öman sig kunna förstå, att hon saklöst kunde inskränka på dessa visiter, som gjorde henne själf så föga glädje. Hon gladdes vid att se de små barnbarnen, då de besökte henne i morbroderns hem, men att se dem i det hem, som nu blifvit henne så främmande och förändradt, gjorde henne blott vemodig.

En dag fick fru Öman besök af Edvard Vitts mor, som gästade sin son, och sedan långt tillbaka var en gammal vän till henne.

»Edwards barn hafva då fått den bästa mor man kunde önska,» sade fru Vitt under samtalets lopp till fru Öman, ty ehuru hon tyckte, att sonen hvarken i första eller andra giftet valt en hustru god nog åt honom, så dref henne den moderliga ambitionen dock att bibringa hans första svärmor den uppfattningen, att han i alla händelser fått en hustru, som vore god nog från den synpunkt fru Öman antagligen såge saken, nämligen såsom en efterträderska till sin Mary.

»Ja, det är ju att hoppas,» sade fru Öman stilla.

»Ja, vet du, *det* är det då all anledning till,» sade fru Vitt, som inte ville medgifva att något, som stode i samband med hennes Edwards ofelbarhet och förträfflighet drogs i minsta betänkannde.

»Kära du, jag säger inte annat,» sade fru Öman fogligt.

»Säger,» sade fru Vitt, »nej, men du låter så förbehållsam, att man kunde misstänka att du *menar* något annat.»

»Jag är ju barnens mormor,» genmälde fru Öman med värdighet. »Och jag tycker mig känna Edwards hustru för litet, att ännu kunna säga eller *mena* så särdeles mycket i

fråga om henne. Men jag hoppas, att hon blir Marys barn en både rättvis och öm styf-mor.»

»Jag tycker, du såväl som Marys barn kunna skatta eder lyckliga, att de kommit i så utmärkta händer som Ellens redan visat sig vara,» sade fru Vitt med mycken tonvikt.

Fru Öman kände sig sårad. Hon fann sig utan all förskyllan eller billighet bemött på ett ofinkänsligt sätt. Men som grannlagheten aldrig varit fru Vitts starka sida, svarade fru Öman blidt: »Om du någonsin skulle komma i den belägenheten att se en af dina döttrars plats fyllas af en annan, att höra hennes barn nämna en främling vid modersnamnet, så kanske icke heller du skulle kunna ådagalägga någon — entusiasm.»

Fru Vitt knyckte på nacken. »Kära du, om så olyckligt skulle vara, hoppas jag dock att äga så mycken urskilning, att jag skulle betänka, att min måg kunde behöfva en ny hustru. Hur lätt kan inte en man hemfalla till utelif och ett oordentligt lefnadssätt, om han inte har ett ordnad hem och en hustru?»

»Den urskilningen har jag,» sade fru Öman något stramt.

»Så låter det verkligen inte.»

»Det har heller icke låtit motsatsen. Jag har inte brutit i vänlighet eller hänsyn emot Edwards hustru. — Det är ju icke så länge sedan Mary dog,» bifogade fru Öman med en suck.

»Det måtte väl varit länge nog,» utbrast fru Vitt förnärmat. »Edvard hade ju varit änking ett och ett halft år.»

»Å, ja visst. Jag såg saken från en mors synpunkt. Om det varit Edvard som dött, skulle du fått se, att ett och ett halft år icke skulle så särdeles mycket inverkat på *din* sorg efter honom.»

Häruiti låg sanning. Fru Vitt skulle *aldrig* tröstas sig efter en sådan son som Edvard.

Fru Öman såg, att hon träffat en punkt som fru Vitt uppfattade och hon fortsatte: »Kanske skulle du till och med haft svårt att förstå t. ex. om Mary efter ett och ett halft års änketid varit redo att gifta om sig.»

»Nå, det skulle väl också varit en helt annan sak,» utbrast fru Vitt. »En kvinna —.»

»Ja,» sade fru Öman småleende. »Det hade säkerligen varit en helt annan sak.»

»Ja-a, verkligen,» sade fru Vitt med eftertryck. — »Förresten, hvem skulle väl eftersträfva en änka med fyra barn?»

»Nej, detta är sant,» medgaf fru Öman med ett svagt leende.

»Ja, kära du. Därvidlag kan man ju inte ens göra några jämförelser.»

»Nej, det kan man inte,» medgaf fru Öman beredvilligt. »Jag gör det inte heller, utom för så vidt som det rörde *känslorna* hos en mor och en mormor eller farmor, ty de borde väl kunna vara ungefär de samma.»

(Forts.)

UR DAGSKRÖNIKAN.

EN SPORTSMANS HEM på landet är Wäsby i Södermanland, dit greve Clarence von Rosen med sin maka dragit sig undan ett jäktande storstadslif. Som våra läsare minnas meddelade vi under loppet af föregående år en bildserie från greve von Rosens pompösa och på samma gång smakfullt inredda palats vid Strandvägen. Det är som pendant till dessa interiörer från ett modernt svenskt adelsmannahem i hufvudstaden vi återgifvit närstående bilder från greve von R:s idylliska Wäsby, i tanke att de hafva sitt intresse för vännerna till den i vida kretsar kände främjaren af svensk idrott.

HISTORISKA KONGRESSEN I ROM. Vi meddela i dagens nummer en bild från den nys avslutade internationella historiska kongress, som i dagarne hållits i Rom. Bilden, som sändts oss af en deltagarinna i kongressen, upptager flertalet af de mest framstående medlemmarne af densamma, och i midten se vi en af våra svenska representanter, professor Montelius, utan tvifvel en af de mest bemärkta ledamöterna af denna kongress. Prof. M., som var vice president, höll ett af starkt bifall mottaget föredrag andra dagen efter kongressens början. Kongressen öppnades den 2 april uppe på Capitolium i närvaro af Italiens konung och drottning, flere framstående medlemmar ur Roms värld, jämte alla delegerade och medlemmar samt pressens representanter, mot hvilka stort tillmötesgående visats. Kongressen hölls i Collegio Romano. På Forum Romanum förevisades en del nya utgräfningar. För öfrigt har en hel mängd föredrag hållits. Flere fester hafva naturligen också gått af stapeln. Sålunda voro de utländska delegerade och flere andra en afton inbjudna på middag till konungen. Dessutom hölls en historisk konsert, omfattande kyrkomusik från 14:de till 19:de århundradet; en afton gafs en mandolinkonsert i Colosseum, som var illuminerad. Den 6 höll Roms borgmästare, prins Colonna, stor mottagning kl. 10—12 e. m. på Capitolium, hvars gallerier voro festligt smyckade och illuminerade. Detta var kongressens glanspunkt. Bland svenska representanter märktes äfven ministern i London friherre Carl Bildt. Den 9 på e. m. afslöts kongressen i Collegio Romano's stora aula.

FRÅN HISTORISKA KONGRESSEN I ROM. GRUPP AF DELTAGARNE. X PROFESSOR MONTELIUS.

»GIFTA SIG FÖR PENGAR...» EN SKÅNSK BYGDESKILDNING AF NELLA NORRVALL.

FORTS. FR. FÖREG. N:R.

BETH GICK IN, men kom strax tillbaka med en tjock schal, som hon lade öfver moderns axlar.

»Hälsa så mycket från dem, allesamman.»

»Tack! De komma väl lysningsdagen?»

»Ja,» sade Beth kort och gick in igen.

»Hvar är far?» frågade hon ena tjänstflickan, som stod i köket och diskade.

»Han och Sonesson ha gått till byn. De komma hit och äta kvällsmat. Mor har ställt i ordning i kammaren. Sonesson hade varit på gille förut i dag. Han ville gått till stationen, men mor visste ju inte, om Beth kom i kväll.»

Beth ryste till, när hon gick in för att lägga af ytterkläderna.

Utifrån hördes mor hosta — länge, tomt och ihåligt.

*

Ett år är en kort tid, när det med sina sorger och fröjder, sina ljusa och mörka stunder rullat in i minnenas värld. Ett år är en lång tid, när man blickar framåt och undrar, hvad det skall gifva och taga, bygga upp och rifva ner.

En dag i början af oktober, omkring åtta månader efter balen till Jöns Ols — således före de senast omtalade händelserna — satt Beth ensam i kammaren med dagens tidning i handen. Regnet smattrade mot rutorna, och allt var grått i grått, ute och inne, öfverallt.

Med en djup suck lade hon tidningen från sig på bordet och stirrade tankfullt ut i den grå luften. Hon undrade och tänkte — tänkte och undrade, hvad den kommande tiden skulle bära i sitt sköte.

Sedan den minnesvärda dag, då allt hennes hopp om jordisk lycka gick i kvaf, visste hon knappast, hvad glädje var. Den våldsamma sorg, den kväfvande ångestkänsla, som i början grep henne, hade visserligen till en del gifvit vika, men hon hade fått något liknöjdt, nästan slött i hela sitt väsende, något som ibland nästan skrämde henne själf. Hon skötte visserligen sina vanliga sysslor, men utan allt intresse, regelbundet som en maskin. Och det var endast, när postbudet kom, som hon kände att hon var densamma som förr, kände att hon ännu kunde jubla och lida, bäfva och hoppas. Hvarje gång hon fattade den nya tidningen, jagade blodet hett genom hennes ådror, och händerna skälfdde. Dag ut och dag in gled hennes brinnande blick öfver första sidans första spalt. Så hade det nu gått i nära åtta långa månader, och alltjämt lade hon bladet från sig med en djup suck. Om den kom af lättad eller sorg, visste hon icke själf.

Äfven den ofvannämnde dagen hade hon sett igenom den långa listan på nyförlofvade, men utan att finna det namn hon sökte.

Hvarför uppsköt han männe sin förlofning, när han älskade så högt, så gränslöst? Hur såg hon männe ut, hon, den där andra, som tagit honom så helt till fånga? Om hon ändå visste, hvem hon var, så att hon kunde gå ur vägen för henne, ifall ödet förde dem samman.

Men måhända bar han redan ring, ty Beth hade hört så lite om förhållandena utsocknes under sista halfåret, emedan hon icke deltagit i sällskapslifvet hos sina bekanta rundt omkring på slätten.

På våren hade Beth varit sjuk — blodbrist, sade doktorn. Beth lät honom hafva rätt och reste på föräldrarnas inrådan till en badort. Efter sin hemkomst därifrån hade hon ej hört Assarssons namn. Nils hade visserligen varit där en gång, men mot vanan hade han alldeles glömt tala om vännen på Rydebo. Då hade en fråga bränt henne på tungan, men af fruktan för att förråda sig, uttalade hon den aldrig.

Hur männe det skulle vara nästa höst, då om ej förr skulle väl det fruktade och väntade vara öfver. Och sedan, när han var bunden vid en annan, skulle hon måhända blifva sig själf igen.

Det var också ett annat bekymmer, som trots liknöjdheten djupt tryckte den unga flickan.

Mor hade blifvit så besynnerligt förändrad på sista tiden. Hon var ju gammal nu. Det sista året hade tagit hårdt på henne. Hon hostade jämt och var ofta klen och krasslig. Hvad, som likväl mest förundrade Beth, var moderns förändrade sinnelag. Hon var numera öm och kärleksfull och visste knappast, hvad godt hon ville göra. Och hvad som var det underligaste af allt — hon grät ofta.

Ibland tyckte Beth nästan, att det såg ut, som

om modern gick och bar på någonting. *Men hvad?* Ja, det var just den frågan, som pinade Beth.

Alla dessa tankar gled nu som så ofta annars genom Beths hufvud, när hon satt ensam och såg ut i höstrusket.

Så kom mor in.

»Ett sådant väder far fick,» sade hon med en suck och såg ut genom fönstret.

»Ja, det är ju så vanligt, att det blir oväder, när man håller marknad i L,» tyckte Beth, i det hon gick fram till symaskinen, där en massa linne låg uppstapladt.

Mor satte sig borta vid kakelugnen, och Beth fortsatte sitt arbete, hvilket hon afbrutit, när postbudet kom.

En stund senare, när dottern lyfte ögonen från sömnaden, såg hon modern vända bort ansiktet. Men hur hastigt det skedde, hann likväl Beths skarpa blick uppfånga ett par tårar, som glidit ned öfver de skrynkliga kinderna.

Beth for upp, kastade arbetet från sig och skyndade fram till modern.

»Men mor då! Hvarför är mor alltid ledsen? Tala då om, hvad det är, som trycker mor!»

»Ah, hvad gagnar väl det. Du kan ju ingenting göra.»

»Är mor sjuk då?»

»Ja, jag har kanske inte långt igen. Jag är gammal, Beth, och har slitit en hel del ondt i mina dar. Nu kommer det igen. Hostan pinar mig ju jämt.»

»Åhja, mor har då också släpat en hel del mera, än mor hade behöft göra.»

»Beth, vänta bara! Får du själf barn en gång, så kanske du skall förstå mig.»

Det klack till i Beth vid den milda förebrälsen. Hon kände sig skuldmedveten gent emot modern. Hur ofta hade hon icke känt vrede, nästan hat till den ärfda rikedom, hvilken föräldrarna genom oerhörda försakelser och genom slit och släp hade mångdubblat. Mor hade rätt, det var ju för barnen, för henne och syskonen i sista hand, som de hade samlat.

»Men det gör ingenting. Vi ska ju alla sluta en gång, så inte är det precis det som grämer mig,» fortsatte modern efter en stund.

»Ah, mor, var nu uppriktigt!» bad Beth innerligt. »Kanhända det är något, som kan godtgöras.»

»Godtgöras,» modern log vemodigt, »ja, det var just det, jag hade hoppats, men nu ser jag ju, att det är omöjligt. Hade du varit som mina andra gräbbor, så hade det nog gått. Men nu...»

Beth bleknade. Skulle nu det gamla temat dryftas igen. Hon hade haft så lugnt i den vägen, allt sedan hon blef sjuk på våren. Hon trodde också, att den striden var utkämpad. Skulle den nu männe rifvas upp igen.

»Menar mor Märten?» frågade hon. »Har mor lofvat honom något, är det väl ingenting att fästa sig vid. Inte behöfver mor grubbla öfver det. Den skulden är väl min och ingen annans. När jag inte vill så.»

»Ja, Gud gifve, att det inte vore värre, Beth.»

»Ja, men mor säg då, hvad det är! Är det kanske något annat mellan mor och Malena?»

»Ja, det är mycket oss emellan, som det kanske vore klokast att tiga med. Jag trodde, när jag gaf löftet, att du skulle, som de andra, göra mig till viljes. Det har du ju gjort i allt, bara inte i det viktigaste...»

Nu grät modern häftigt.

»Och bryta ett löfte till en döende, det är rysligt, Beth,» fortsatte modern mellan gråten. »Men du vet ju inte allt, och inte rår du heller för, att din mor har felat.»

»Har mor lofvat det till Märten's far?»

»Ja, och detta är det andra löftet till Sone, som jag bryter. Det var bra mellan oss, Sone och mig, i vår ungdom. Men så kom din far. Jeppa hade femtontusen och en linnekista mer än Sone, och så tog jag honom. I sorg gaf Sone sig till att dricka, och när han många år efter blef gift med Jöns Pers änka, den mäktiga Malena, så hade det lilla han ägde gått sin kos. Pengarna gjorde ju ingenting, ty Malena var rik nog, men min skuld blir inte mindre för det. När Sone låg på sotsängen, lofvade jag att ge dig och gården åt Märten, och på så sätt försona, hvad jag brutit.»

»Men mor, mor,» sade Beth klagande, »det var ju rent af att sälja sitt barn.»

(Forts.)

MAURICE MAETERLINCK, den belgiske dramaturgen, har i denna vecka för första gången introducerats på svensk scen genom sitt poetiskt färgrika drama »Monna Vanna», hvilket redan vunnit världsrykte efter de triumfartade framgångar detta stycke rönt i Europas storstäder.

Diktaren, som är född 1862, har tillförene fäst uppmärksamheten vid sig genom några starkt symbolistiska scenverk, hvilka förskaffat honom binamnet »dekadansens Shakspeare».

En af hans mycket uppmärksammade litterära alster tillhör emellertid ej dramatiken, utan naturvetenskapen, nämligen hans bok »Bikupan», ett på samma gång spirituellt och skarpsinnigt arbete om bisamhällets natur och lefnadsvanor, hvori bikupan delvis göres till symbol för det mänskliga samfundslifvet. Här har den kunskapsrike naturiakttagaren gått hand i hand med den intuitivt kännande och af naturens djupa mystik hänförde diktaren, hvars bok på en gång tjusar och imponerar.

I sitt drama »Monna Vanna», som skildrar ett krig mellan Pisa och Florens i slutet af det 15:de århundradet, målar han mot den italienska renässansens bakgrund en kärlekskonflikt af originell och betagande verkan.

MAURICE MAETERLINCK.

Om styckets framförande på Svenska teatern skola vi tala i nästa nummer; nu ha vi endast velat foga några presenterande rader till det här återgifna porträttet af diktaren, som är en fullt egenartad personlighet i vårt på skrifvande pennor välförsedda, men på skarpt afskuggade författare individualiteter ganska sparsamt utrustade tidehvarf.

KUNGL. TEATERN har återupptagit Verdis härliga opera »Otello», och direktionen förtjänar erkännande för denna repris, om ock utförandet ej på alla händer var så helgjutet, som man kunaf önska och som operans värde kräver. Ty erkännas måste, att Verdi, ehuru betydligt öfver 70 år, då denna opera komponerades, i densamma gått till arbetet med ungdomlig entusiasm och skapat ett af sina bästa och fullödiga verk.

Titelpartiet innehades af hr *Nyblom*, som i dramatiskt hänseende gaf en rätt god bild af den olycklige och svartsjuka mohren. Flere detaljer voro ypperligt funna; det hela var dock ej fullt genomarbetadt, tycktes det oss åtminstone vid premiären. Stämman räckte ej heller alltid till. Otellos onda genius Jago utfördes af hr *Söderman*, men knappast så som vare sig Shakspeare eller Verdi tänkte sig honom. Främst bland de uppträdande glänste fru *Hellström* som Desdemona. Hennes sång var bedårande, i »videvisan» i sista akten gripande. Öfriga rollinnehafvare fyllde sina platser. Oafsedt en och annan slitning gick operan på det hela taget jämnt under hr *Henneberg's* ledning.

— *Påskdagens symfonikonsert* var besökt af en nästan fulltalig och synbarligen mycket intresserad publik. Konserten inleddes med Schumanns symfoni nr 2 i c-dur, tillägnad konung Oscar I. Det sprudlande scherzot måste omtagas, och det under-sköna adagiot var likaledes af den art, att man

Verksamaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af läkare- auktoriteter. Stärker nerverna och förhöjer kroppbyggnadens alla delar.

SANATOGEN

GLÖM EJ

Jubileumstondens sparbössor!

Prospekt sändas gratis och franco genom Generalagenturen Josephson & Reteike, Göteborg. Erhålles å alla apotek och kemikalieaffärer. Tillverkare: BAUER & Co., Berlin S.

gärna skulle velat höra om det. Finalen sluter sig värdigt till de föregående satserna. Symfonien i sin helhet väckte entusiastiskt bifall. Följde så Bachs mycket fordrande konsert för 2 violiner, i hvilken solostämmorna erhöles ett förträffligt utförande af hr *Zetterqvist* och *Ahlberg*. Smetanas stämningsfulla och målande symfoniska dikt »Moldau» väckte liksom vid föregående utförande lifligt bifall. Konserten afslöts med Beethovens symfoni nr 2 i d-dur, där särskildt andra satsen väckte det lifligaste bifall. Konserten leddes alldeles ypperligt af hr *Nordqvist*.

KONSERTFÖRENINGEN afslöt den 9 dennes sitt första arbetsår med den sjätte konserten i ordningen. Och det är med berättigad stolthet, som hr *Tor Aulin* och hans nybildade orkester kunna se tillbaka på detta första år, likaväl som publiken måste känna en djup tacksamhet för hvad som vid dessa konserter bjödits densamma. Programmen hafva ständigt varit väl uppgrjorda och gifvit förträffliga saker, ofta framstående nyheter. Och utförandet, redan från början godt, har för hvarje gång vunnit i precision, samklang och stilenlig uppfattning. Genom energiskt arbete från de ledandes sida — och här bör särskildt nämnas föreningens kassaförvaltare hr *Ludv. Rubenson jr* — hade man och från första stund lyckats så intressera allmänheten för det nya företaget, att biljetterna till alla sex konserterna redan i förväg abonnerades. Vi hoppas, att samma framgång allt framgent måtte följa Konsertföreningens arbete.

Hvad den senaste konserten beträffar torde endast en anmärkning kunna göras, och det är, att publiken fick nästan för mycket af det goda d. v. s. att programmet var väl långt. Första afdelningen upptog Normans d-moll-symfoni, som ej torde ha utförts på rätt länge. Den formklara och praktfullt instrumenterade symfonien med sin ovanligt sköna andantesats erhöles en förträfflig tolkning och väckte det lifligaste bifall. Ännu mera blef detta fallet med det därpå följande numret, Beethovens ess-dur-konsert för piano och orkester, där hr *Stenhammar* utförde pianostämman med en glöd och inspiration, som formligen elektriserade åhörarna. Andra afdelningen bjöd på tvänne kompositioner af *Liszt*, nämligen »Die Ideale», symfonisk dikt för stor orkester samt Davids psalm nr 137 för sopran, damkör, violin, harpa, piano och orgel. Bägge kompositionerna voro hvar i sitt slag ganska intressanta, men verkade tydligen något främmande på publiken. Sopranstämman i psalmen utfördes pietetsfullt af fru *Möller*. Konserten afslöts med Webers briljanta Oberon-uvertyr. Och efter densamma måste hr *Aulin* upprepade gånger framträda och mottaga de närvarandes tack för det gångna musikåret och för den nya insats han gjort i hufvudstadens musiklif. Och häri är det oss ett nöje att instämma.

FRÖKEN **SANDRA LEUFSTEDT**, Magdas löfvet gifvande tolkarinna i Sudermanns »Hemmet», har, som våra läsare finna af vidstående porträtt, en för det moderna skådespelet särdeles väl afpassad apparition. Därtill komma en för en debutant ovanligt värdad plastisk, ett uttrycksfullt minspel och god replikbehandling, alltsammans ett resultat

SANDRA LEUFSTEDT I »HEMMET». A. BLOMBERG FOTO.

af lärarinnan fru *Hedvig Winterhjelm*s intelligent instruktionsförmåga och elevens mindre vanliga begåfning.

Åtskilligt i hennes framställning af *Magda*, den för sin personliga själfständighet kämpande kvinnan, häntydde nog på inlärd läxa, men därbredvid fanns så mycket af äkta ingifvelse, af intensiv känsla och poetisk ciselering, att man gärna såg förbi de små debutantsvagheterna och odeladt glädde sig åt den nyutsprungna talangens friska charme.

Då vi nu meddela den unga konstnärinnans bild, sker det under förhoppning att vår publik om några år skall i henne få hälsa den mogna artisten, som med hvarje ny roll infriar de löften hon nu gifvit och som vår sceniska konst hoppas så mycket af.

SÅNGSÄLLSKAPET T. T:s FÖRSTA KONSERT gafs påskdagens middag i Musikaliska akademien inför i det närmaste fullsatt salong. Början af det nybildade sällskapets verksamhet var synnerligen lyckad. Sällan om ens någonsin har väl här en så liten kör åstadkommit så briljanta klangeffekter. Särskildt märktes detta i »*Olav Trygvason*», de båda *Wennerbergska* hymnerna »*O Gud som styrer*» och »*Hör oss, Svea*» samt i *Peterson-Bergers* »*Balder är fallen*», hvilken senare komposition på grund af sin mörka och dystra karaktär

HYLINS Violtvål 612

HYLINS Liljekonvaljedoft

alldeles speciellt kräfver en ypperlig kör för att göra sig gällande. Men så förfogar och nästan hvar enda en inom denna endast 19 man starka kör öfver ett präktigt röstmaterial, då som bekant de flesta af dem äro anställda som solister vid våra teatrar, såväl den kungliga som de Ranftska. Ett par intressanta nyheter utom »*Balder*» fann man i *Humperdincks* vackra »*Abschied*» och *R. Strauss'* öfverdådigt friska och briljanta »*Soldat-visa*», som efter det mest stormande bifall måste omtagas. Programmet, som var väl sammansatt, upptog för öfrigt bekanta kompositioner af *Sjögren*, *Josephson*, *Grieg*, *Lindblad*, *Schumann m. fl.* Som solister uppträdde hr *Mandahl*, *Bergström*, *Adami*, *Malm*, *Wallgren*, *S. Nyblom* samt *Lund och Sjöberg*, de båda senare med duetter. *Dir. Åkerberg* förtjänar särskildt erkännande för den ypperliga inöfningen af denna förträffliga kör, som allt fortfarande torde kunna påräkna samma intresse som vid denna konsert.

FRU **SVEA ÖBERG** gaf i förra veckan en rätt talrikt besökt konsert i Vetenskapsakademien. Konsertgifvarinnans klangfulla sopranröst gjorde sig mycket bra i ett par sånger af *Sjögren* och *Grieg*; men mindre väl lyckades hon med *Elsas* dröm ur »*Lohengrin*», och i *Dyveke-sångerna*, hvilkas guld många konsertgifvarinnor under årens lopp nött och slitit på efter bästa förmåga, skulle man nog önskat mera af temperament.

I öfrigt medverkade på ett synnerligen fördelaktigt sätt herr *Gustaf Sjöberg*, hvars föredrag af *Peterson-Bergers* »*Böljebyvals*» bisserades, fru *Hedvig Wiklund* med några violnummer och her *V. Wiklund* som ackompanjator.

HAYDENS ORATORIUM SKAPELSEN gafs som vanligt på långfredagen i Östermalms kyrka till förmån för Frimurarebarnhuset. Det mäktiga verket, hvari solopartierna utfördes af fruarna *Östberg* och *Hellström* samt hr *Lundqvist*, *Malm*, *Sellegren* och *Wallgren*, utöfvar tydligen allt fortfarande i oförminskad grad sin dragningskraft, ty kyrkan var fylld till sista plats. Hofkapellet medverkade likaledes och det hela leddes af hofkapellmästaren *Henneberg*.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN,

Inneh. af *Elisabeth Östmans Husmoderskurs* i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 19—25 APRIL.

Söndag: Jordärtskockspuré; persiljefyllt kalbringa; polsk äppelkaka.

Måndag: Köttfärs med potatis; soppa på päron.

Tisdag: Bräckt skinka med bruna bönor; äggmjölk med skum.

Onsdag: Oxrullader med potatis; krusbärskompott med grädde.

Torsdag: Hotch-potch-soppa; tunna pannkakor med sylt.

Fredag: Kroppkakor med skiradt smör; blåbärs-soppa.

Lördag: Kromgädda med skiradt smör och pepparot; maizenakräm med mjölk.

RECEPT.

Persiljefyllt kalbringa (f. 6 pers.). 2 kg. gödkalbringa, 3 stora knippor persilja, 4 msk. (80 gr.) smör,

1/2 msk. salt, 3 kkp. buljong el. vatten, 3 del. tjock grädde.

Till stekning: 2 msk. smör.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, och bogbladet jämte rebbenen skäras ut försiktigt, så att köttet blir hett. (På benen kokas bu on o hvarmed steken spådes). Persiljan sköljes, rensas och hackas groft samt inarbetas i smöret. Köttet gnides med saltet och persiljesmöret lägges på bringan, som därefter hoprullas och sys igen, hvarefter den brynes i smöret och får sakta steka i ugn eller på spisen omkr. 2 tim. Under stekningen spådes köttet med buljongen och öfveröses ofta med sin sås. Sist tillsättes grädden. När steken är färdig borttagas alla trådar, bringan skäres i tunna skifvor och upplägges hel. Köttjusens silas och skummas, afredes om så önskas, samt serveras i särskild sässkål.

Polsk äppelkaka (f. 6 pers.). 8 stora äpplen, 1 msk. smör, 1/2 kkp. socker, 2 msk. vin, 1 msk. mjöl, 1/2 lit. söt mjölk, 3 ägg, 1 msk. socker, 20 gr. sötmandel.

Till formen: 1 msk. (20 gr.) smör. Beredning: Äpplena skalas och läg-

gas i en syltgröta tillsammans med smöret, sockret och vinet. Grytan skakas öfver elden, tills äpplena äro mjuka, då de läggas i en smord pajform. Mjölet och en del af mjölken blandas till en afredning. Den öfriga mjölken kokas upp och afredningen ivispas, hvarefter de med sockret vispade äggulorna, den skålade och hackade sötmandeln tillsätts, och massan får sjuda, men ej koka. Pannan afllyftes och vispningen fortsattes tills krämen svalnat, då de till hårdt skum slagna äggwhitorna nedskäras, massan slås därefter öfver äpplena. Formen insättes i ugn, och kakan får grädda i god ugnsvärme omkr. 1/2 timme.

Soppa på päron (f. 6 pers.). 3 hg. torkade päron, 2 lit. vatten, 1 kkp. socker, 2 msk. rismjöl, 3 msk. vatten, saften af 1/2 citron eller 3 msk. rabarbersaft.

Beredning: Päronen sköljas väl och läggas i blöt aftonen innan de skolas användas. De påsättas i 1 1/2 lit. vatten, och få koka, tills de äro mjuka, då det öfriga vattnet och sockret tillsätts. Soppan afredes med rismjölet, utördt i vattnet, och får koka 10 min. Den af

smakas med citron- eller rabarbersaften och serveras med skorpor.

Hotch-potch-soppa (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. färbringa, 2 lit. svag buljong eller vatten, 2 msk. smör, 1 1/2 msk. mjöl, 1/2 purjolök, 2 morötter, 1/4 selleri, 1 palsternacka, 1 burk konserverade ärter (eller 2 kkp. färska ärter), 10 små jordärtskockor, 1 litet blomkålshufvud, salt, hvitpeppar.

Beredning: Färbringan knäcks och tvättas med en duk, doppad i hett vatten, samt påsättes att koka i 1 1/2 lit. af buljongen. Då köttet är halvkockt, upptages det och skäres i tärningar, hvilka brynas i 1 msk. smör, tillika med purjolöken, skuren i fina strimlor, därefter öfverströs mjölet och köttet omröres väl, samt spådes med den kokande buljongen och får koka tills det är mört. Morötterna, selleriet och palsternackan ansas, skäras i fina strimlor och fräses i 1 msk. smör samt tillsätts jämte ärterna och resten af buljongen, hvarefter soppan får koka med tätt slutet lock. Jordärtskockorna och blomkålen kokas i saltadt vatten. Då grönsakerna äro färdiga, läggas de i soppskålen och spadet hälls öfver. Buljongen

skummas, afsmakas med kryddorna o slås jämte köttet öfver grönsakerna. Soppan serveras genast.

Kroppkakor (f. 6 pers.). 2 liter potatis, 2,1 hg. hvetemjöl, 2 ägg, 1 tsk. salt, 4 hg. magert, lättsaltadt sidfläsk, 1 liten rödlök, 1/4 tsk. starkpeppar.

Beredning: Potatisen räskalas och kokas, hvarefter den mosas sönder med en gaffel eller drifves genom purpress och får kallna. Äggen, saltet och två tredjedelar af mjölken tillsättes (det öfriga mjölet sparas till utbakningen). Då massan är blandad, arbetas den något litet på bakbordet med resten af mjölet och formas därefter till runda kakor. Fläsket skäres i tärningar, löken skalas och hackas fint, hvarefter fläsket och löken bynas samt kryddas. Ett hål göres i midten af hvarje kaka och 1 tsk. af det brynta fläsket lägges däri, hvarefter hålet väl tilltryckes. Kakorna läggas i kokande saltadt vatten och få sakta koka med tätt slutet lock omkring 10 min. Kroppkakorna serveras med skiradt smör.

